

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu:	Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony:	III/2
Datum vytvoření:	08.04.2013
Autor:	Mgr. Petra Zemánková
Určeno pro předmět:	Český jazyk a literatura
Tematická oblast:	Česká literatura po roce 1945
Obor vzdělání:	Masér sportovní a rekondiční (69-41-L/02)
	4. ročník

Název výukového materiálu:
Divadla malých forem - učební materiál s úkoly

Popis využití:
prezentace s využitím dataprojektoru a notebooku

Čas:
20 minut

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ podstata - hraje se na menším prostoru, méně herců, méně kulis, více spolupracují herci s diváky, hrají především vlastní tvorbu, kombinují různé dramatické formy
- ◉ první divadlo malých forem vzniká v roce 1958 - divadlo **ROKOKO**
- ◉ vzniklo z vojenského souboru Vítězná křídla
- ◉ hlavní představitelé - Darek Vostřel, Jiří Šašek
- ◉ další známé osobnosti - Hana Hegerová, Waldemar Matuška
- ◉ divadlo hrálo 13 let - po uvedení hry Jiřího Bednáře Muž, který přišel do jiného stavu - kritika zdravotnictví - divadlo bylo zavřeno

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ následuje ho velmi rychle **DIVADLO NA ZÁBRADLÍ**
- ◉ v roce 1958 má premiéru nejúspěšnější hra tohoto divadla *Kdyby tisíc klarinetů* (autoři Jiří Suchý a Ivan Vyskočil)
- ◉ tento muzikál byl natolik úspěšný, že se dočkal filmového zpracování - 1964 - režie Ján Roháč
- ◉ v hlavních rolích - Jiří Suchý, Jiří Šlitr, Waldemar Matuška, Jana Brejchová, Eva Pilarová, Karel Gott aj.
- ◉ hlavní zápletka - zbraně se mění v hudební nástroje
- ◉ začínal zde i Václav Havel

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ nejslavnějším divadlem tohoto typu je divadlo **SEMAFOR**
- ◉ založeno v roce 1959 Jiřím Suchým
- ◉ název tvoří zkratka SEdm MALých FORem (hudební komedie, jazzové koncerty, filmové produkce, poezie, pantomima, loutky a výtvarné umění)
- ◉ když se k němu přidal Jiří Šlitř, začali tvořit písničkářsko-hereckou dvojici
- ◉ další dvojice, vzešlé z tohoto divadla - Jiří Grossmann a Miloslav Šimek

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ další osobnosti divadla - Petr Nárožný, Josef Dvořák
- ◉ po smrti Jiřího Šlitra tvoří s Jiřím Suchým dvojici Jitka Molavcová - vytvořili postavy pana Jonáše a uklízečky Melicharové
- ◉ první hra se jmenovala *Člověk z půdy*
- ◉ nejslavnější hrou byla úprava Erbenovy *Kytice* (1972)
- ◉ první televizní klipy byly písničkami z tohoto divadla - *Včera neděle byla, Marnivá sestřenice*

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ v Praze vzniklo v roce 1966 také DIVADLO JÁRY CIMRMANA
- ◉ založili ho Ladislav Smoljak, Jiří Šebánek, Zdeněk Svěrák a Karel Velebný
- ◉ znaky divadla:
 - ◉ 1. hrají v něm pouze neherci
 - ◉ 2. v divadle hrají pouze muži
 - ◉ 3. žádná z her ještě neměla derniéru - tzn. hrají stále všechny své hry
 - ◉ 4. každá hra je rozdělena na dvě části (2x50 minut) - v první probíhá přednáška o hře a o životě J. C., ve druhé vlastní hra J. C.

DIVADLA MALÝCH FOREM

- 5. důležitou roli hraje důraz na správnou češtinu a výslovnost
- 6. podobně jako V+W si hrají s jazykem
- 7. hry jsou založeny na nesmyslu, parodii
- 8. ve všech hrách je zdůrazňována genialita největšího Čecha všech dob (mystifikace diváků) - paroduje české vlastnosti - amatérismus, provinční omezenost, pracovitost bez praktických výsledků
- výběr z her - *Akt, Vyšetřování ztráty třídní knihy, Dlouhý, Široký a krátkozraký, Dobyetí severního pólu, Vražda v salónním kupé, Posel z Liptákova, Švestka* aj.

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ divadla malých forem vznikala i v jiných městech - Brno, Ostrava, Liberec, Prostějov, Ústí nad Labem
- ◉ Brno - HUSA NA PROVÁZKU (muselo být přejmenováno na DIVADLO NA PROVÁZKU) - kvůli prezidentu Husákovi - lidé totiž na plakáty dopisovali k názvu dlouhé A a K a kreslili u něj oběšence
- ◉ vzniklo v roce 1967
- ◉ umělecké individuality - Boleslav Polívka, Miroslav Donutil, Iva Bittová
- ◉ pod mnoha hrami byl podepsán Milan Uhde

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ to byl v době normalizace zakázaný autor, takže se domluvil se svým kamarádem Zdeňkem Pospíšilem a ten se pod hry podepisoval
- ◉ slavnými hrami jsou např. Am a Ea, Šašek a královna
- ◉ nejslavnější byl muzikál *Balada pro banditu*, napsaná na motivy Olbrachtova románu Nikola Šuhaj loupežník (text Milan Uhde, hudba Miloš Štědroň) - na základě obrovského úspěchu vznikl i televizní záznam - Nikola (M. Donutil), Eržika (I. Bittová)

DIVADLA MALÝCH FOREM

- Ostrava - u nás existovala v 60. letech dvě divadla malých forem - Divadélko Pod okapem a Waterloo
- v Liberci působilo od roku 1963 STUDIO Y (v roce 1978 se přestěhovalo do Prahy, kde působí dodnes)
- vůdčí osobností je režisér Jan Schmid, dalšími známými osobnostmi jsou Jiří Lábus, Marek Eben, Jaroslava Kretschmerová
- divadlo si zakládá na improvizaci a spojení hudby s textem - např. Život a smrt K. H. Máchy

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ Prostějov - HADIVADLO (zkratka pro Hanácké divadlo)
- ◉ od roku 1980 působí v Brně
- ◉ vůdčí osobností je Arnošt Goldflam
- ◉ Ústí nad Labem je spojeno s ČINOHERNÍM STUDIEM a osobností Karla Steigerwalda
- ◉ posledním z takto vzniklých divadel je pražské divadlo SKLEP
- ◉ název odvozen od prvního prostředí, v němž hráli (sklep babičky jednoho z nich)
- ◉ hráli hlavně pro mladé - původní tvorbu

DIVADLA MALÝCH FOREM

- ◉ hlavní představitelé - Milan Šteindler, David Vávra, Tomáš Vorel, Tomáš Hanák
- ◉ známými se stali díky filmovému přepracování představení *Pražská pětka* (1988) - spojení pěti souborů - Recitační skupiny Vpřed, Výtvarného divadla Kolotoč, Baletní jednotky Křeč, pantomimického souboru *Mimóza* a divadla *Sklep*
- ◉ z dalších představení je známá stylizace Havlovy hry *Mlýny* (1991) z vojenského prostředí

DIVADLA MALÝCH FOREM

ÚKOL Č. 1 - PŘIŘAĎTE K SOBĚ DIVADLA A
OSOBNOSTI:

1. HaDivadlo	A/ J. Suchý
2. Sklep	B/ M. Uhde
3. Semafor	C/ J. Schmid
4. Divadlo Na Zábradlí	D/ A. Goldflam
5. Divadlo Járy Cimrmana	E/ I. Vyskočil
6. Husa na provázku	F/ M. Šteindler
7. Studio Y	G/ L. Smoljak

DIVADLA MALÝCH FOREM

ÚKOL Č. 2 - PŘIŘAĎTE K SOBĚ DIVADLA A JEJICH HRY:

1. Sklep

A/ Život a smrt
K. H. Máchy

2. Semafor

B/ Balada pro
banditu

3. Divadlo Na Zábradlí

C/ Dobytí
severního pólu

4. Divadlo Járy Cimrmana

D/ Kytice

5. Husa na provázku

E/ Mlýny

6. Studio Y

F/ Kdyby tisíc
klarinetů

POUŽITÁ LITERATURA:

PROKOP, V.: *Přehled české literatury 20. století*. Sokolov 2001.

HANUŠKA, P., NOVOTNÝ, V.: *Česká literatura ve zkratce 4*. Praha 2001.

SLANAŘ, O. A KOL.: *Obsahy a rozборы děl (k LITERATUŘE - přehledu SŠ učiva)*. Třebíč 2006.

NOVÁKOVÁ, D. A KOL.: *Literární obsahy (nejen) pro maturanty*. Regia Praha 1998.

SOCHROVÁ, M.: *Čtenářský deník k Literatuře v kostce pro střední školy*. Fragment Havlíčkův Brod 1998.

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Divadla_mal%C3%BDch_forem_\(album\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Divadla_mal%C3%BDch_forem_(album))

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Such%C3%BD

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kdyby_tis%C3%ADc_klarinet%C5%AF

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A9_divadlo

http://cs.wikipedia.org/wiki/Divad%C3%A9lko_Pod_okapem

http://cs.wikipedia.org/wiki/Divadlo_Waterloo